

40 ΧΡΟΝΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ 1974 - 2014

Η Επιστροφή του Κωνσταντίνου Καραμανλή και η Αποκατάσταση της Δημοκρατίας στην Ελλάδα

Η τραγωδία της Κύπρου, με την εκδήλωση του πραξικοπήματος της 15^{ης} Ιουλίου και την τουρκική εισβολή της 20^{ης} Ιουλίου, επέφερε την κατάρρευση της δικτατορίας στην Ελλάδα. Καθώς αποτελούσε ήδη σημείο αναφοράς κάθε σοβαρής προσπάθειας για την επαναφορά της Δημοκρατίας, ο Κωνσταντίνος Καραμανλής κλήθηκε στις 23 Ιουλίου 1974 από τη στρατιωτική ηγεσία και τους εκπροσώπους του πολιτικού κόσμου να αναλάβει την εξουσία. Πράγματι, τη νύχτα της 23ης προς 24η Ιουλίου, ο Κωνσταντίνος Καραμανλής κατέφθασε στο αεροδρόμιο του Ελληνικού, όπου έγινε δεκτός από πλήθος λαού, που είχε ήδη ξεχυθεί στους αθηναϊκούς δρόμους μετά τη διαρροή της είδησης για την πτώση της Χούντας και την επιστροφή του Καραμανλή από το Παρίσι.

1. Στιγμιότυπο από τους πανηγυρισμούς έξω από το αεροδρόμιο του Ελληνικού λίγο πριν την άφιξη του Κωνσταντίνου Καραμανλή από το Παρίσι.
2. Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής αποβιβάζεται από το αεροπλάνο της Γαλλικής Προεδρίας που τον μετέφερε από το Παρίσι στην Αθήνα.
3. Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής ανάμεσα στο συγκεντρωμένο πλήθος στο αεροδρόμιο του Ελληνικού, κατά την επάνοδό του από το Παρίσι.
- 4,5,6. Στιγμιότυπα από τους πανηγυρισμούς στην Αθήνα για την κατάλυση της Δικτατορίας και την αποκατάσταση της Δημοκρατίας.

7

7. Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής ορκίζεται πρωθυπουργός από τον Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος Σεραφείμ στη Βουλή. Δίπλα του ο πρόεδρος της Δημοκρατίας, στρατηγός Φαίδων Γκιζίκης, ξημερώματα 24ης Ιουλίου 1974.

8

8. Στιγμιότυπο από την πρώτη συνεδρίαση του υπουργικού συμβουλίου μετά την ορκωμοσία της κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας, 26 Ιουλίου 1974.

9

9. Στιγμιότυπο από την τελετή ορκωμοσίας του πρώτου κλιμακίου της κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας. Διακρίνονται από δεξιά ο υπουργός Δικαιοσύνης, Κωνσταντίνος Παπακωνσταντίνου, ο υπουργός Συντονισμού και Προγραμματισμού, Ξενοφών Ζολώτας, ο υπουργός Κοινωνικών Υπηρεσιών, Ανδρέας Κοκκέβης, ο υπουργός Εθνικής Άμυνας, Ευάγγελος Αβέρωφ, ο αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης και υπουργός Εξωτερικών, Γεώργιος Μαύρος, και ο υφυπουργός παρά τω πρωθυπουργώ, Τάκης Λαμπρίας, απόγευμα 24ης Ιουλίου 1974.

Ο ίδιος ορκίστηκε πρωθυπουργός λίγες ώρες αργότερα και το απόγευμα της ίδιας ημέρας ορκίστηκε η κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας, την οποία συγκρότησε από εξέχουσες προσωπικότητες και παλαιούς συνεργάτες του.

Υπό συνθήκες έντονης αβεβαιότητας και κινδύνου στο εσωτερικό και λεπτών ισορροπιών στο ζήτημα της Κύπρου και στις σχέσεις με την Τουρκία, η κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας και οι υπόλοιπες πολιτικές δυνάμεις της χώρας κατόρθωσαν να θεμελιώσουν το εντελέστερο και πληρέστερο, μέχρι τότε, πολίτευμα της Ελληνικής Δημοκρατίας.

Μέσα σε τρεις μόλις μήνες εξουδετερώθηκαν οι εστίες αντίδρασης κατά του δημοκρατικού πολιτεύματος και διασφαλίστηκαν, σε κλίμα αποφασιστικότητας αλλά και μετριοπάθειας, οι προϋποθέσεις για την ομαλοποίηση του πολιτικού βίου. Νομιμοποιήθηκαν όλοι οι πολιτικοί σχηματισμοί, καθώς το ΚΚΕ παρέμενε εκτός νόμου από το 1947, αποκαταστάθηκαν οι πάσης φύσεως ελευθερίες (πολιτικές, ατομικές, συνδικαλιστικές)

10

10. Πρώτη ανεπίσημη εμφάνιση του Κωνσταντίνου Καραμανλή προς τους ανταποκριτές ξένου τύπου στην Αθήνα. Δίπλα του, διακρίνεται ο υφυπουργός παρά τω πρωθυπουργώ, Τάκης Λαμπρίας, 2 Αυγούστου 1974.

και η ομαλή λειτουργία του κρατικού μηχανισμού, προκηρύχθηκαν εκλογές για την ανάδειξη της Ε΄ Αναθεωρητικής Βουλής και αποφασίστηκε η διεξαγωγή δημοψηφίσματος για τον οριστικό προσδιορισμό της μορφής του πολιτεύματος (Αβασίλευτη ή Βασιλεύουσα Δημοκρατία). Ακόμα, ο Κωνσταντίνος Καραμανλής προχώρησε στη σύσταση της Νέας Δημοκρατίας, ενός κόμματος «πέρα από τις παραπλανητικές ετικέτες της Δεξιάς, του Κέντρου και της Αριστεράς, αποφασισμένου να αντιμετωπίσει τα προβλήματα του τόπου με μοναδικό κριτήριο το συμφέρον του έθνους και του λαού».

Η Νέα Δημοκρατία πέτυχε συντριπτική νίκη στις εκλογές της 17ης Νοεμβρίου, ενώ στο πολιτειακό δημοψήφισμα που διεξήχθη στις 8 Δεκεμβρίου, η καθαρή πλειοψηφία του λαού αποφάσισε με ποσοστό 69,2% την εγκαθίδρυση αβασίλευτης Δημοκρατίας, τερματίζοντας με οριστικό τρόπο τη χρόνια εσωτερική διένεξη γύρω από το πολιτειακό ζήτημα.

Στο αμέσως επόμενο διάστημα, η παγίωση του δημοκρατικού πολιτεύματος ολοκληρώθηκε με ταχύτητα και αποφασιστικότητα, καθώς θεσπίστηκε το Σύνταγμα της Γ΄ Ελληνικής Δημοκρατίας, με την ψήφισή του τον Ιούνιο του 1975, γεγονός που δημιούργησε τις προϋποθέσεις για την εμβάθυνση και εδραίωση της Δημοκρατίας. Το νέο Σύνταγμα προέβλεπε την οργάνωση των εξουσιών και του κράτους με τρόπο σύγχρονο και αποτελεσματικό, επιφέροντας θεσμικές μεταρρυθμίσεις σε πολιτικό και κοινωνικό

11

11. Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής εκφωνεί την πρώτη δημόσια ομιλία του μετά την αποκατάσταση της Δημοκρατίας από το ξενοδοχείο ``Μακεδονία Παλλάς`` στη Θεσσαλονίκη, 31 Αυγούστου 1974.

12. Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής ψηφίζει στο Δημοψήφισμα για το Πολίτευμα, 8 Δεκεμβρίου 1974

13. Η προεκλογική ομιλία του Κωνσταντίνου Καραμανλή στην πλατεία Συντάγματος, 15 Νοεμβρίου 1974

14. Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής υπογράφει το νέο Σύνταγμα, 7 Ιουνίου 1975

12

13

14

επίπεδο. Με το νέο Σύνταγμα, θεσμοθετήθηκε η Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία, στο πλαίσιο της οποίας εξισορροπούσαν ο ρόλος και οι αρμοδιότητες μεταξύ του ρυθμιστή του πολιτεύματος, που είναι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, και της εκλεγμένης κυβέρνησης, που είναι ο πρωθυπουργός.

Παράλληλα, ο Καραμανλής πέτυχε με ταχείς ρυθμούς την αποκατάσταση του διεθνούς κύρους της χώρας, με σκοπό τη σταθεροποίηση της δημοκρατίας και την εξάλειψη κάθε απειλής κατά της εδαφικής της ακεραιότητας. Η αποχώρηση της Ελλάδας από το στρατιωτικό σκέλος του ΝΑΤΟ αμέσως μετά την εκδήλωση του Αττίλα II στην Κύπρο στις 14 Αυγούστου αποτέλεσε μία ρηξικέλευθη απόφαση του Κωνσταντίνου Καραμανλή, που απέβλεπε κυρίως στον κατευνασμό των εσωτερικών αντιδράσεων και στην επίδειξη δυναμισμού από τη νέα κυβέρνηση. Η ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της χώρας και η σύσφιξη των σχέσεων με τους βόρειους γείτονες αποτέλεσαν σημαντικά μέσα για την αντιμετώπιση της τουρκικής επιθετικότητας. Τέλος, προώθησε άμεσα την επανασύνδεση της χώρας με τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες και τον Ιούνιο του 1975 υπέβαλε επίσημο αίτημα για ένταξη, με το σκεπτικό ότι στους κόλπους της Ευρώπης η Ελλάδα διασφάλιζε το τρίπτυχο της επιτυχίας: δημοκρατία - εθνική ακεραιότητα - οικονομική ανάπτυξη.

15

16

17

18

15. Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής και ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης και υπουργός Εξωτερικών, Γεώργιος Μαύρος, σε συνάντηση με τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Κορνέλιους Μπερκχάουερ κατά τη διάρκεια της επίσκεψής του στην Αθήνα, 20 Αυγούστου 1974
16. Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής συναντάται με τον πρωθυπουργό της Τουρκίας, Σουλεϊμάν Ντεμιρέλ, στο περιθώριο της Διάσκεψης Κορυφής του ΝΑΤΟ στις Βρυξέλλες, 31 Μαΐου 1975.
17. Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής και ο πρόεδρος της Βουλγαρίας Τοντόρ Ζίφκωφ, κατά τη διάρκεια της συνάντησής τους στη Σόφια, 2 Ιουλίου 1975.
18. Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής συνομιλεί με τον πρόεδρο της Γαλλικής Δημοκρατίας Βαλερύ Ζισκάρ Ντ' Εσταίνο στο Παρίσι, 18 Απριλίου 1975.